

Anonimizált változat

Fordítás

C-168/24 – 1

C-168/24. sz. ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2024. február 28.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Cour de cassation (Franciaország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2024. február 28.

Felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél:

PMJC SAS

Ellenérdekű felek:

[M] [X]

[M] [X]

[X] Créative SAS

[omissis] [hivatkozások, eljárásjogi adatok]

A COUR DE CASSATION, CHAMBRE COMMERCIALE, FINANCIÈRE ET ÉCONOMIQUE (semmitőszék, kereskedelmi, pénzügyi és gazdasági kollégium, Franciaország) 2024. FEBRUÁR 28-I ÍTÉLETE

Az [omissis] 75011 Párizs székhelyű Pmjc egyszemélyes egyszerűsített részvénytársaság [omissis] számon felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a cour d'appel de Paris (párizsi fellebbviteli bíróság, 5. csoport, 1. tanács, Franciaország) által a közte és a következő felek között folyamatban lévő jogvitában 2022. október 12-én hozott ítélet ellen:

1° [M] [X], lakóhelye [omissis] 75017 Párizs,

2º/ [M] [X], lakóhelye [omissis] 75007 Párizs,

3º/ [X] Créative társaság, egyszerűsített részvénytársaság, székhelye [omissis] 75017 Párizs [omissis] [jogi képviselő]

ellenérdekű felek a felülvizsgálati eljárásban.

A felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél a felülvizsgálati kérelmének alátámasztása érdekében három felülvizsgálati jogalapra hivatkozik.

[omissis] [eljárási megjegyzés]

[omissis] [eljárási jellegű pontosítások]

a Cour de cassation (semmitőszék) kereskedelmi, pénzügyi és gazdasági kollégiuma a törvénynek megfelelően folytatott tanácskozást követően meghozta a jelen ítéletet.

A tényállás és az eljárás

- 1 A megtámadott ítélet (cour d'appel de Paris [párizsi fellebbviteli bíróság], 2022. október 12.) szerint az [M] [X] társaság, amelyet [M] [X] alapított 1978-ban ruházati cikkek és divatkiegészítők forgalmazása céljából, csődeljárás alá került, amelynek eredményeként a Pmjc társaság az előbbi társaság összes eszközének átvételére vonatkozó ajánlatot nyújtott be, amelyet a 2011. szeptember 13-i ítélettel elfogadtak, amelyet követően létrejött a tárgyi eszközök és immateriális javak átruházásáról szóló, 2012. február 3-i okirat, amely többek között az [M] [X] által bejelentett és 1999-ben az [M] [X] társaságra átruházott 1 640 795. sz. „[M] [X]” francia szóvédjegyre és a 2002-ben az [M] [X] társaság által bejelentett 3 201 616. sz. „[M] [X]” francia szóvédjegyre vonatkozott.
- 2 Egy szolgáltatásnyújtásról szóló, 2011. július 21-én kötött szerződés révén [M] [X] a szerződésben kikötött időpontig, azaz 2015. december 31-ig folytatta együttműködését a Pmjc társasággal.
- 3 2018. június 21-én a Pmjc társaság, azt állítva, hogy [M] [X] azáltal, hogy az [X] Creative társaságon keresztül szakmai és művészeti tevékenységet folytat, tisztességtelen versenymagatartást tanúsít és sérti a Pmjc társaság védjegyekhez fűződő jogait, az „[M] [X]” és az „[M] [X]” védjegy bitorlása, valamint tisztességtelen és élőszködő verseny megállapítása iránti keresetet indított ellene. [M] [X] viszontkeresetében kérte a Pmjc társaság e védjegyekhez fűződő jogai megtévesztő jelleg miatti megszűnésének megállapítását e védjegyek 2017 vége és 2019 eleje között megvalósított, álláspontja szerint megtévesztő használata miatt.

- 4 2022. október 12-i ítéletével a cour d'appel de Paris (párizsi fellebbviteli bíróság) megállapította a Pmjc társaság „[M] [X]” és „[M] [X]” védjegyekre vonatkozó jogainak különböző áruk és szolgáltatások tekintetében történő megszűnését.
- 5 [omissis] [a cour d'appel (fellebbviteli bíróság) ítéletének az adásvételi jog francia szabályaira vonatkozó indokolása, amely az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés szempontjából nem releváns]
- 6 Ugyanezen ítélet szerint az uniós joggal nem ellentétes a tervező családi nevére vonatkozó védjegy oltalma megszűnésének megállapítása, ha e védjegy engedményesének cselekményei révén a vásárlóközönség ténylegesen azt hiheti, hogy a tervező továbbra is részt vesz a termékek tervezésében, vagy az ilyen megtévesztés kellően súlyos veszélyét idézi elő.
- 7 Az ítélet megállapítja, hogy a jelen ügyben ez a helyzet áll fenn, mivel a Pmjc társaságot kétszer elmarasztalták [M] [X] újabb, 2012-ben a Pmjc társaságra át nem ruházott műveire vonatkozó szerzői jogainak bitorlása miatt ([Cour d'Appel de] Paris [párizsi fellebbviteli bíróság], 2021. szeptember 7., 19/13325. sz.; [Cour d'Appel de] Paris [párizsi fellebbviteli bíróság], 2021. december 10., 20/04255. sz.). Ezek az ítéletek jogerősek. Az ítélet ebből azt a következtetést vonja le, hogy a védjegyek megtévesztővé váltak, mivel azokat a termékeken elhelyezett olyan díszítő elemekként használták, amelyek az átruházó szerzői jogai bitorlásának minősülő cselekményt valósítanak meg, mivel az átruházó által az engedményes társasággal szemben vállalt kötelezettségek tiszteletben tartásával készített eredeti alkotásokra vonatkoznak.
- 8 A Pmjc társaság felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a 2022. október 12-i ítélettel szemben.

A jogalapok vizsgálata

Az első jogalapról

A jogalap kifejtése

- 9 [omissis] [az adásvételi jog francia szabályaira alapított, az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés szempontjából nem releváns első jogalap kifejtése]

A Cour [de cassation] (semmitőszék) válasza

- 10 [omissis]
- 11 [omissis]
- 12 [omissis]

- 13 [omissis]
- 14 [omissis] [az adásvételi jog francia szabályaira vonatkozó indokolás, amely az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés szempontjából nem releváns]
- 15 Az ítélet rámutat, hogy [M] [X] a megtévesztő jelleg miatti megszűnés megállapítása iránti kérelmének alátámasztására arra hivatkozik, hogy a szolgáltatásnyújtásról szóló 2011. július 21-i szerződés tárgyát képező együttműködésük megszűnése óta a Pmjc társaság oly módon használja az átruházott védjegyeket, hogy a vásárlóközönség azt hihesse, hogy ő az e védjegyeket viselő alkotások szerzője.
- 16 [omissis]
- 17 [omissis] [az adásvételi jog francia szabályaira vonatkozó indokolás, amely az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés szempontjából nem releváns]

A második jogalapról

A jogalap kifejtése

- 18 A Pmjc társaság az ítélet azon megállapítását kifogásolja, hogy megszűntek a 3 201 616. sz. „[M] [X]” védjegyre vonatkozó jogai a „női, férfi és gyermek ruházati cikkek” és a „divattervezői szolgáltatások, stylistszolgáltatások (ruházati)” tekintetében, valamint a 1 640 795. sz. „[M] [X]” védjegyre vonatkozó jogai a „kozmetikai és szépségápolási termékek” és a „ruházati cikkek” tekintetében, mivel „az Európai Unió Bírósága 2006. március 30-i Emanuel ítéletében (C-259/04) kimondta, hogy »a védjegyekkel megjelölt áruk tervezőjének és első előállítójának nevével megegyező védjegy oltalma csupán ezen különlegessége folytán nem szűnik meg azon okból, hogy a védjegy [...] megtéveszti a fogyasztókat«, és kifejtette, hogy feltéve, hogy a védjegyjogosult vállalkozás részéről van olyan szándék, hogy a fogyasztó azt higgye, hogy a tervező továbbra is részt vesz a védjeggyel megjelölt áruk készítésében, »olyan mesterkedésről van szó, amelyet lehet fondorlatosnak minősíteni, ám nem vizsgálható [olyan] megtévesztésként«, amely a védjegyoltalom megszűnéséhez vezethetne; valamint megállapította, hogy e határozat »egyáltalán [...] nem zárja ki [...] annak lehetőségét, hogy megállapítsák a védjegyoltalom megszűnését abban az esetben, ha a jogosult a védjegyet megtévesztő módon használja«, és lehetőséget biztosít a jogosultak számára arra, hogy »megkíséreljék bizonyítani, hogy a [vitatott védjegyeknek] a jogosultjuk általi használata fondorlatos«, a cour d’appel (fellebbviteli bíróság) megsértette a szellemi tulajdonról szóló törvénykönyv – 1988. december 21-i 89/104/EGK irányelv 12. cikke (2) bekezdésének b) pontjára, jelenleg a 2008. október 22-i 2008/95/EK irányelv 12. cikke (2) bekezdésének b) pontjára tekintettel értelmezendő – L. 714-6. cikkének b) pontját”.

A Cour [de cassation] (semmitőszék) válasza

- 19 Ez a jogalap azt a kérdést veti fel, hogy a cour d'appel (fellebbviteli bíróság) határozata összeegyeztethető-e a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2008. október 22-i 2008/95/EK irányelv 12. cikke (2) bekezdésének b) pontjával, amelynek rendelkezéseit jelenleg a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2015. december 16-i (EU) 2015/2436 irányelv 20. cikkének b) pontja tartalmazza.

Az alkalmazandó jogszabályok

- 20 A code de la propriété intellectuelle (szellemi tulajdonról szóló törvénykönyv) – 2019. november 13-i 2019-1169. sz. rendeletet megelőző változata – L. 714-6. cikkének b) pontja értelmében megszűnik a védjegyoltalom, ha a védjegy a jogosult cselekménye következtében megtévesztővé vált, különösen az áru vagy a szolgáltatás jellegét, minőségét vagy földrajzi eredetét illetően.
- 21 E jogszabály ültette át a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1988. december 21-i 89/104/EGK első irányelv 12. cikke (2) bekezdése b) pontjának rendelkezéseit, majd a 2008/95/EK irányelv 12. cikke (2) bekezdése b) pontjának azonos rendelkezéseit, végül pedig az (EU) 2015/2436 irányelv 20. cikke b) pontjának szintén azonos rendelkezéseit.
- 22 Az Európai Unió Bírósága 2006. március 30-i Emanuel ítéletében (C-259/04) a 89/104/EGK irányelvet értelmezve, miután emlékeztetett arra, hogy a lajstromozás megtagadásának az ezen irányelv 3. cikke (1) bekezdésének g) pontjában foglalt esete feltételezi a fogyasztó tényleges megtévesztésének vagy e megtévesztés kellően súlyos veszélyének fennállását, megállapította, hogy noha vásárlásában az átlagfogyasztót befolyásolhatja, ha a fogyasztó azt hiszi, hogy a természetes személy részt vett a védjeggyel ellátott termék előállításában, ez a körülmény önmagában nem alkalmas az áruk fajtája, minősége vagy földrajzi származása tekintetében a fogyasztók megtévesztésére (47–49. pont).
- 23 A Bíróság hozzátette, hogy amennyiben a védjegy feltüntetésében a vállalkozás részéről van olyan szándék, hogy a fogyasztó azt higgye, hogy továbbra is a természetes személy a védjeggyel megjelölt áruk tervezője, vagy részt vesz azok készítésében, olyan mesterkedésről van szó, amelyet lehet fondorlatosnak minősíteni, ám nem vizsgálható a 89/104/EGK irányelv 3. cikke értelmében vett megtévesztésként, és amely – e ténynél fogva – nincs kihatással magára a védjegyre és – ebből következően – a lajstromozás lehetőségére sem (50. pont).
- 24 Végül, rögzítve, hogy a védjegyoltalom megszűnésének a 89/104/EGK irányelv 12. cikke (2) bekezdésének b) pontjában foglalt feltételei azonosak a védjegy lajstromozását kizáró, ugyanezen irányelv 3. cikke (1) bekezdésének g) pontjában foglalt feltételekkel, a Bíróság kimondta, hogy ha a védjegyhez kötődő ügyfélkör a védjeggyel megjelölt ruházati cikkeket gyártó vállalattal együtt átengedésre került, a védjegyekkel megjelölt áruk tervezőjének és első előállítójának nevével

megegyező védjegy oltalma csupán a védjegy ezen különlegessége miatt nem szűnik meg azon okból, hogy a védjegy a 89/104/EGK irányelv 12. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében megtéveszti a fogyasztókat.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztésének indokai

- 25 A Pmjc társaság azt állítja, hogy ezt a határozatot úgy kell értelmezni, hogy a társaság esetleges mesterkedései, amelyek arra irányulnak, hogy a fogyasztó azt higgye, hogy továbbra is [M] [X] a családi nevével jelölt termékek tervezője vagy részt vesz azok készítésében, nem lehetnek kihatással magára a védjegyre, még ha azokat megtévesztőnek ítélik is.
- 26 Ezt állapította meg a tribunal judiciaire de Paris (párizsi elsőfokú bíróság, Franciaország) 2020. június 26-i ítéletével, amelyet a 2022. október 12-i ítélet hatályon kívül helyezett.
- 27 Szintén így értelmezte a fent hivatkozott Emanuel ítéletet a főtanácsnok, többek között a francia jogirodalomban uralkodó álláspontra hivatkozva.
- 28 A cour d'appel de Paris (párizsi fellebbviteli bíróság) azt állapítja meg, hogy bár a fent hivatkozott Emanuel ítélet 50. pontjában a Bíróság a 89/104/EGK irányelv 3. cikke (1) bekezdésének g) pontját értelmezve úgy ítélte meg, hogy egy tervező családi nevére vonatkozó védjegy nem tekinthető megtévesztőnek pusztán amiatt, hogy e tervező már nem vesz részt a családi nevéből álló védjeggyel ellátott termékek tervezésében, ennek az indokait nem terjesztette ki kifejezetten ugyanezen irányelv 12. cikke (2) bekezdése b) pontjának értelmezésére. A cour d'appel (fellebbviteli bíróság) úgy véli, hogy ez utóbbi rendelkezést úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes a védjegyoltalom azon okból történő megszűnésének megállapítása, hogy a védjegyet olyan körülmények között használják, amelyek alapján a vásárlóközönség ténylegesen azt hiheti, hogy a tervező továbbra is részt vesz a családi nevéből álló védjegyekkel ellátott termékek tervezésében, noha már nem ez a helyzet áll fenn.
- 29 Egyébiránt az Európai Unió Törvényszéke 2009. május 14-i Elio Fiorucci ítéletében (T-165/06) a közösségi védjegyről szóló, 1993. december 20-i 40/94/EK rendelet 50. cikke (1) bekezdésének c) pontját alkalmazva, amelynek rendelkezései lényegében azonosak a 89/104 első irányelv 12. cikke (2) bekezdése b) pontjának rendelkezéseivel, a tervező családi nevére vonatkozó védjegy oltalma megszűnésének megállapítása iránti, a védjegynek a lajstromozását követő megtévesztő használatán alapuló kérelmet nem azzal az indokkal utasította el, hogy a védjegy ilyen megtévesztő használata nem vezethet a védjegyoltalom megtévesztő jelleg miatti megszűnéséhez, hanem annak kimondásával, hogy a beavatkozó fél semmilyen bizonyítékot nem terjesztett elő a védjegynek a lajstromozását követő használatára vonatkozóan.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 30 Felmerül tehát a kérdés, hogy úgy kell-e értelmezni a 2008/95/EK irányelv 12. cikke (2) bekezdésének b) pontját és az (EU) 2015/2436 irányelv 20. cikkének b) pontját, hogy azokkal ellentétes a tervező nevére vonatkozó védjegy oltalma megszűnésének amiatt történő megállapítása, hogy a védjegyet annak átruházását követően olyan körülmények között használták, amelyek alapján a vásárlóközönség ténylegesen azt hiheti, hogy a tervező, akinek családi neve a védjegyet alkotja, továbbra is részt vesz az e védjegyet viselő termékek tervezésében, noha már nem ez a helyzet áll fenn.

A FENTI INDOKOK ALAPJÁN a Cour [de cassation] (semmitőszék):

ELUTASÍTJA a felülvizsgálati kérelem első jogalapját;

A második és a harmadik jogalapról való határozathozatal előtt:

Tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 267. cikkére;

a következő kérdést TERJESZTI az Európai Unió Bírósága elé:

„Úgy kell-e értelmezni a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2008. október 22-i 2008/95/EK irányelv 12. cikke (2) bekezdésének b) pontját és a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2015. december 16-i (EU) 2015/2436 irányelv 20. cikkének b) pontját, hogy azokkal ellentétes a tervező nevére vonatkozó védjegy oltalma megszűnésének amiatt történő megállapítása, hogy a védjegyet annak átruházását követően olyan körülmények között használták, amelyek alapján a vásárlóközönség ténylegesen azt hiheti, hogy a tervező, akinek családi neve a védjegyet alkotja, továbbra is részt vesz a védjegyet viselő termékek tervezésében, noha már nem ez a helyzet áll fenn?”;

[omissis] [eljárási kérdések, eljárásjogi adatok]